

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **E. S.**
bytem M. A. 455/5, 757 01 V. M.
zastoupena zákonnou zástupkyní Bc. J. S., Dis.
bytem M. A. 455/5, 757 01 V. M.

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2017, č. j. MPSV-2016/193916-924/5,
ve věci příspěvku na péči,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2017, č. j. MPSV-2016/193916-924/5, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 689 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

1. Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí, citovaného v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně (dále „úřad práce“) ze dne 20. 7. 2016, č. j. 31520/2016/VME, kterým úřad práce žalobkyni nepřiznal příspěvek na péči.
2. **V žalobě** žalobkyně namítala, že nesouhlasí s odůvodněním žalovaného, že žalobkyně nezvládá pouze základní životní potřebu (dále „ZŽP“) péče o zdraví, a že samostatně chodí i s oporou a po schodech; rozlišuje osoby blízké a cizí, obrací se za zvukem a sleduje očima; cíleně použije alespoň dvacet slov a začíná používat jednoduché věty; splní několik pokynů; začíná jíst lžičkou, spolupracuje při oblékání, hygiena je s pomocí, je vysazována na nočník, sama si řekne, pleny přes den nenosí; mezi dětmi si hraje. Posudkový lékař učinil tento závěr, aniž by podrobněji zkoumal zdravotní stav žalobkyně a veškeré dovednosti jsou dost vytrženy z kontextu. Na jednání nebyla žalobkyně přizvána, tak že si správní orgány nemohly učinit odpovídající představu o zdravotním stavu žalobkyně.
3. Posudkový lékař se zabýval otázkou zvládnutí ZŽP pouze na základě zdravotnické dokumentace, avšak nezohlednil, že veškeré zprávy jsou napsány pouze o novinkách, které žalobkyně začíná dělat a nikoliv o tom, že by je dělala. Např. ve zprávě MUDr. H. S. je uvedeno, že žalobkyně začíná používat jednoduché věty („co to je“). To však není pravda. Paní doktorka se matky žalobkyně ptala, jestli žalobkyně začíná spojovat slova a matka řekla, že ne, že jediné, co spojí do věty je „co to je“, ale ve skutečnosti je to „ctoto“, a není to myšleno jako spojení slov, ale jako jedno jednoduché slovíčko. Žalobkyně neřekne téměř nic. Pak ale všechna posouzení probíhala tak, že si lékaři přečetli zprávu od MUDr. S. a opisovali tyto údaje, aniž by se žalobkyně zeptali a ona se jim k tomu mohla vyjádřit, že toto opravdu žalobkyně nedělá a nakonec ještě dělat nezačala. Bohužel matka žalobkyně si toho všimla až později.
4. Dále uvedla žalobkyně k jednotlivým ZŽP dovednosti žalobkyně a v rozsahu odpovídajícím věku 3 až 4 roky: mobilita – žalobkyně nechodí jistě – často padá a na nerovném terénu potřebuje podpěru. Do schodů a ze schodů nestřídá nohy. Ve zprávě od Mgr. A. S. je sice uvedeno, že nohy střídá, ale to tehdy začala dělat, ale také ihned přestala. Nyní téměř po půl roce to pořád ještě nesvede. Levou zůstává a pravá našlapuje, dominuje levá noha, která jí dává větší podpěru. Samozřejmě pouze s pomocí, protože si to v polovině schodů rozmyslí a klidně padá. Do většího míče nekopne, ale šlápne na něj. Opět je to uvedeno ve zprávě ze SPC, ale to proto, že si matka žalobkyně myslela, že to dělat začala, ale bohužel nezačala.
5. ZŽP orientace žalobkyně nesplňuje pouze některými částmi. Rozlišuje osoby blízké a cizí, ale pokud uvidí někoho jí sympatického, tak vůbec nemá problém s tím, že je cizí, a jde za ním na ruce. Cizí lidé jí nevadí. Orientuje se v bytě. Neřekne své jméno, neumí mluvit téměř vůbec. Těmi dvaceti slovy, která používá, je myšleno vyjmenování zvířátek („bé“, „mé“, „bů“) a jednoduchá slova („kyti“). Žalobkyně neřekne své jméno, a to, jestli je holčička nebo chlapeček, netuší ani náhodou.
6. ZŽP komunikace: mluvené řeči žalobkyně nejspíše rozumí, ale neodpovídajícím způsobem jejímu věku. Nemluví téměř vůbec. Stoprocentně nemluví v jednoduchých větách,

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

nepoužívá jednotné a množné číslo. Větu ještě neumí. Zmíněná věta „co je to“ je pro ni pouze slovo „ctoto“ a popravdě, nikdo mimo rodinných příslušníků jí nerozumí ani těch pár slovíček. Děti v tomto věku začínají rozumovat a ptát se „proč“ – ona není schopna spojit dvě slova dohromady. Dokonce ještě neřekla ani slovíčko „maminka“, pouze „mami“, a ne vždy srozumitelně a slovo „mami“ nepoužívá cíleně jako oslovení matky, ale protože se jí to řekne. Řekne maximálně slovíčka dvojslabičná.

7. ZŽP stravování: nejí samostatně, ani samostatně nepije. Neví, kde na to přišli, že začíná jíst lžičkou, ale samostatně se nenajedla zatím ještě nikdy. Je možné, že se matce zdálo, že to začne dělat a lékaři to řekla, ale dělat to nezačala, a pak to pouze zůstalo ve zprávě. Žalobkyně si o jídlo řekne „ham“, ale aby se najedla, tak jí matka musí jídlo dodávat do pusinky. Přesněji řečeno, žalobkyně si jídlo nabere, ale nedá si jej do pusinky – snaží se, ale nejde jí to, takže se naštve a začne tou nabranou lžičkou máchat okolo sebe. Rohlík si například do pusinky dá, ale po jednom kousnutí matce rohlík předá pokynem, aby jí dávala jíst ona (pokynem takovým, že začne dost plakat a křičet „ham“). S pitím je to stejné – napije se na pokyn, kdy ale rozlévá pití po sobě a následně skleničku odhodí. Takže matka jí musí při pití skleničku držet u pusinky, a proto potřebuje žalobkyně při pití pomoc neustálou a stoprocentní. Žalobkyně se zatím ještě nikdy nenajedla, ani nenapila sama. Navíc pořád, i ve svém věku slintá, a proto, aby se to maličko upravilo, mají pokyny, které poradila logopedka Mgr. A. K. a jídlo žalobkyni ostatní musí podávat jistým způsobem, kdy se lžice nesmí naklánět. Matka uvedla, že toto na požádání předvede.
8. ZŽP tělesná hygiena: žalobkyně si ruce neumyje ani neosuší bez pomoci a bez jednoduchých příkazů typu „umyjeme si ručičky“. Tento bod nezvládne sama také nikdy. Mýdlo si žalobkyně nechytne a vodu si nepustí, ruce si proto neumyje, ani neosuší.
9. ZŽP výkon fyziologické potřeby: žalobkyně nevyžaduje plenku, ale to pouze proto, že pokud neřekne do hodiny 4×, že chce jít „aa“, tak se jí rodiče musí neustále ptát. Pokud zapomenou, tak se žalobkyně neudrží. Není to tedy zcela odpovídající jejímu věku, ale na pokyn fyziologickou potřebu udělá.
10. ZŽP péče o zdraví je jediný bod, který jí úřad práce uznal. Žalobkyně navštěvuje ORL, oční, kardiologii, nefrologii, endokrinologii, genetiku, kožní, SPC, neurologii a nyní začne ještě logopedie. Dále jezdí na neurologické lázeňské rehabilitační oddělení (délka pobytu je minimálně 1× ročně na dvacet osm dní s doprovodem). Žalobkyně rehabilituje i doma (metoda Bobath), má atopický ekzém a musí se mazat speciální mastí minimálně 1× denně.
11. ZŽP osobní aktivity: žalobkyně si své hračky a věci nebrání, a to převážně proto, že rozepří u dětí se vždy strání. Nikdy si nevezme nic od jiného dítěte, i když je to její. Své hračky snad ani nepozná, pouze některé. Nemaluje si na papíře – to nezvládne. Pouze čáranice, které přesahují papír a čára i po stole.
12. Matka žalobkyně uvedla, že by byla moc ráda, kdyby příspěvek na péči nepotřebovala a dcera byla zdravá, ale mají to nejhorší, co se rodičům může stát, jejich dítě není zdravé. Hlavní diagnóza zní ageneze corpus callosum. Žalobkyně potřebuje neustálou a zvýšenou

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

péči, což je více než náročné. Nesvede daleko víc věcí, než je uvedeno v žalobě. Protože žalobkyně nebyla přítomna žádného jednání správního orgánu, požádala o nařízení jednání soudu. Nad rozhodnutím úřadu práce vyslovili podivny všichni, kteří s žalobkyní přišli do styku – lékaři, rehabilitační sestry v lázních pro pacienty s neurologickým problémem, asistentka ve školce a všichni ostatní. K důkazu žalobkyně přiložila zprávu od psychologky Mgr. A. S., která by udělala aktuální posudek, pokud by to bylo třeba. Jde o zprávu starou 8 měsíců, ale žalobkyně od té doby nijak nepokročila. Posudkoví lékaři nevzali v úvahu ani sociální šetření v místě bydliště. Sociální pracovnice sama uznala, že žalobkyně nezvládne opravdu spoustu věcí a potřebuje zvýšenou péči. Uplynula již nějaká doba, rozvoj psychomotorického vývoje není pořád dostačující a mezera je stále více znatelná. Už je to rok, ale moc se toho nezměnilo.

13. Žalovaný **ve vyjádření** k žalobě odkázal na provedené řízení a použité podklady rozhodnutí. Žalovaný poukázal na to, že se žalobkyně po obdržení posudku okresní správy sociálního zabezpečení (dále „OSSZ“) k tomuto posudku nevyjádřila, i když byla na možnost vyjádřit se upozorněna. K posudku o zdravotním stavu žalobkyně, vypracovaném v odvolacím řízení posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále „posudková komise“) se žalobkyně vyjádřila, avšak nedoložila žádné lékařské zprávy. Posudková komise před vydáním posudku prostudovala zdravotnickou dokumentaci praktické lékařky a množství odborných lékařských zpráv a nálezů a dále sociální šetření úřadu práce. Posudková komise považovala dokumentaci za dostatečnou k přijetí posudkového závěru a k projednání v nepřítomnosti žalobkyně. Navíc zákonná zástupkyně žalobkyně v odvolání ani v průběhu odvolacího řízení o osobní přítomnost při jednání posudkové komise nežádala.
14. K odvolacím námitkám, obdobným jako žalobním, žalovaný uvedl, že se posudková komise zabývala zvládáním všech základních ZŽP, podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách a vyhlášky č. 505/2006 Sb., a to právě z doložené zdravotnické a podkladové dokumentace. Zvládání jednotlivých ZŽP posudková komise konkrétně odůvodnila. Žalovaný odkázal na § 9 odst. 1 a § 10 zákona o sociálních službách. Zákonná zástupkyně žalobkyně rozporné údaje mezi lékařskými zprávami a jejími poznatky a zkušenostmi se zdravotním stavem v průběhu odvolacího řízení nenamítala a uvedla je až v žalobě. Žalovaný odkázal na to, že je vázán posudkem o zdravotním stavu, který vypracovala posudková komise. Tento důkaz je stěžejním a předepsaným důkazem. Žalovaný není k posuzování zdravotního stavu kompetentní. Hodnotí pouze, zda byl posudek vypracován posudkovou komisí v řádném složení a zda byl úplný, přesvědčivý a komplexní. Žalovaný neměl důvod pochybovat o prohlášení posudkové komise, že měla dostatečně doloženou podkladovou dokumentaci pro projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru. Zákonná zástupkyně bylo zasláno písemné sdělení o projednání v nepřítomnosti, na které mohla reagovat a vznést svůj případný požadavek na osobní účast při jednání. To však zástupkyně žalobkyně neučinila.
15. Žalovaný odkázal na § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách a na to, že kterých podkladů posudková komise při posouzení stupně závislosti vychází. Sociální šetření je jedním z podkladů při posuzování stupně závislosti, z něhož se při posuzování vychází a přihlíží

k němu, ale samotným šetřením není prokázáno zvládání či nezvládání ZŽP. Sdělení účastníka řízení nebo jeho zástupce o nezvládání ZŽP musí být podloženo diagnosticky ve zdravotnické dokumentaci. Lékařské zprávy jsou hodnoceny posudkovými orgány v jejich souvislosti, posudkoví lékaři nemohou být vázáni každým jednotlivým nálezem odborného lékaře. Posudková komise vypracovala posudek v řádném složení, zabývala se výsledkem sociálního šetření a vyjádřila se ke všem hodnoceným ZŽP. Přitom vyhodnotila zdravotnickou dokumentaci žalobkyně, včetně vyžádané zdravotnické dokumentace praktické lékařky, jejího nálezu, řady odborných lékařských nálezů, včetně lékařských nálezů zaslaných zákonnou zástupkyní posudkové komisi v lednu 2017. Žalovaný vyslovil pochopení pro citlivou a složitější rodinnou situaci. Nicméně příspěvek na péči je navázán na posouzení zdravotního stavu, ve vztahu ke zvládání či nezvládání ZŽP, přičemž kritéria jsou vymezena vyhláškou.

16. K nově doloženým listinám žalovaný uvedl, že posudková komise mohla zhodnotit zdravotní stav žalobkyně pouze z podkladové dokumentace, kterou měla k dispozici. „Nejmladšími zprávami“ při posuzování zdravotního stavu žalobkyně dne 24. 4. 2017 byly zprávy ze SPC Kroměříž ze dne 21. 12. 2016 a psychologický nález ze dne 1. 11. 2016, který zákonná zástupkyně doložila i nyní k žalobě. Aktuálnější zprávy zákonná zástupkyně žalobkyně nedoložila a nová psychologická zpráva nebyla zpracována ani v době podání žaloby, nezletilá nebyla k lékaři objednávana. Posudkovým zhodnocením není popřen dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobkyně (zpoždění vývoje), avšak tento nevede k nezvládání minimálně tří základních životních potřeb ZŽP ve srovnání se stejně starými dětmi. Při hodnocení odchylek v rámci biopsychosociálního vývoje, které se považují za akceptovatelné k danému věku, nebyla shledána nezletilá žalobkyně za osobu vyžadující mimořádnou péči tak, aby zdravotní stav odpovídal přiznání stupně závislosti.
17. Ve vyjádření ze dne 20. 9. 2017 žalobkyně doplnila, že jí byla diagnostikována středně těžká mentální retardace a doložila další podklady pro rozhodnutí.
18. **Při jednání soudu** byly provedeny důkazy těmito listinami: stanovení vývojové úrovně žalobkyně ke dni 20. 8. 2017 od B. M. ze dne 1. 9. 2017, psychologický nález Mgr. A. S. ze dne 12. 9. 2017 a zpráva MUDr. H. S., dětské neuroložky, ze dne 8. 9. 2017.
19. Při jednání soudu žalobkyně namítla, že rozhodnutí není v souladu s metodikou žalovaného, podle které má dítě v daném věku umět určité úkony. Při léčbě žalobkyně zákonná zástupkyně zjistila, že obdobně postižené děti mají přiznán stupeň III závislosti. To, že má žalobkyně ve školce asistentku, dokazuje, že by tam pobyt bez ní nezvládla.
20. Podle vyjádření B. M., poradce rané péče, za společnost Auxilium, o.p.s., ze dne 1. 9. 2017, a podle jejích dvacetiletých profesních zkušeností a vědomí je žalobkyně silně opožděná a přirovnala by ji ve většině sledovaných oblastí na úroveň dítěte v 18 měsících. Poté se jmenovaná vyjádřila podrobněji k jednotlivým ZŽP.
21. Podle psychologického nálezu Mgr. A. S. ze dne 12. 9. 2017 má žalobkyně závažné rizikové faktory v anamnéze a je sledována v neurologické ambulanci. Aktuální úroveň

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

mentálního výkonu dosahuje pásma středně těžké mentální retardace. V chování je nápadná zvýšená hyperaktivita, pozornost výrazně rozptýlená s oslabením. Emoční ladění je pozitivní. Do hrové interakce vstupuje, samostatná hra je spíše na úrovni neúčelné manipulace. Vývoj hrubé motoriky pomalým tempem postupuje. Vývojová prognóza kognitivních schopností aktuálně nejistá. Práceschopnost je závislá na silném vedení a motivaci v individuálním kontaktu a řízené činnosti. Kvalita pozornosti je rozptýlená s oslabením. Doporučena další speciálně pedagogická péče. Ve zvládání nároku běžného života je dítě nad rámec chronologického věku trvale a nepřetržitě závislé na dohledu a dopomoci druhé osoby i v základních sebeobslužných úkonech. V noci trvale plenována. Aktivní řeč neplní komunikační funkci v sociálním kontaktu, více se zatím nerozvíjí. Není schopna bezpečné orientace v okolním prostředí, nevyhodnotí nebezpečí.

22. Podle lékařské zprávy MUDr. H. S., dětské neuroložky, ze dne 8. 9. 2017 o neurologickém vyšetření ze dne 21. 8. 2017, jde u žalobkyně o agenzi corporis callosi – vrozenou vývojovou vadu mozku s důsledkem pomalého psychomotorického vývoje, především v oblasti psychiky. Proto je každá vývojová etapa delší – přirozené milníky dosažení vývoje jsou výrazně posunuty a v tomto věkovém období (konkrétně i zde) nelze přesně předpovědět vývojový trend, činnost této struktury dozrává postupně – nejvíce však do dvanácti let věku. Hlavní postižení je v oblasti sociálního porozumění, myšlení a řeči. Pokud jde o řeč, žalobkyně ve věku tří let a sedmi měsíců zatím nemluví ve větách. Jediná věta, která je uváděna jako konkrétní příklad, nestačí. Není cílená a neslouží k bazálnímu, verbálnímu dorozumění, které se předpokládá u tak starého dítěte. Žalobkyně umí mechanicky několik slov. Na pomalém vývoji řeči v rámci syndromu ACC se podílí dále i prokázaná (vyšetřením BERA) sluchová percepční vada. Je nejen součástí syndromu ACC, ale navíc s genetickou zátěží (porucha sluchu u matky). Celkově se projevuje jako mladší jedinec, a tak se aktuálně není schopna vyrovnat svým vrstevníkům v sociálním chování, chápání situací a souvislostí při běžném provozu. Komunikace rozhodně neodpovídá věku žalobkyně. Vydává melodické zvuky, jen několik slov na hranici srozumitelnosti, a pokud opakuje, je slovo zkomolené, řeč nesrozumitelná, maximálně s lepší intonací. Postižení motoriky u těchto vad nebývá v popředí, ale přesto je u žalobkyně vývoj pomalý, dominuje horší koordinace, jak v hrubé, tak v jemné motorice. Horší praxe (používání a manipulace s předměty denní potřeby, oblékání, vážne sebeobsluha, je nezralá hra atd.). Žalobkyni je doporučeno, aby byla začleněna do kolektivu dětí, protože pro socializaci je hra zásadní, aby se neprohluboval deficit sociálních funkcí. Vystává potřeba individuálního vedení a dopomoci, asistence. Nadále intenzivní logopedie a fyzioterapie (dle Bobatha). Z těchto důvodů náročnost na denní péči jednoznačně překračuje ve všech směrech běžnou rodičovskou starostlivost ve srovnání s péčí o zdravé dítě.
23. Soud **ze správního spisu** ve vztahu k souzené věci zjistil, že žalobkyně podala dne 13. 5. 2016 žádost o příspěvek na péči.
24. Ze záznamu o sociálním šetření dne 31. 5. 2016 soud zjistil, že vývoj žalobkyně je opožděný. Nerostou jí nehty a vlasy, pouze v omezené míře, vůbec se nemusí stříhat. Žalobkyně se pohybuje sama, bez pomoci druhé osoby a kompenzačních pomůcek, ale ještě ztrácí stabilitu a občas padá. Pohyb po schodech a po nerovném povrchu nezvládá.

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

Dokáže se posadit a usedět. Pohyb rukou je omezen. Má problémy s jemnou motorikou, nezvládne uchopit drobnější předměty, ani když se snaží. Na dolních končetinách má zkřížené prsty. Je částečně orientována (těžko určit u tak malého dítěte). Rozezná rodinné příslušníky a reaguje na zavolání jejího jména. Sleduje okolí očima, ale občas hodně šilhá. Neobrací se za každým zvukem a lékař má podezření na špatný sluch, to však nelze ještě jednoznačně určit. Orientaci v prostředí a čase nelze vzhledem k nízkému věku posoudit. Komunikace je špatná. Vyslovuje pouze pár slovíček a nesrozumitelně „mami“ a „tati“, nedokáže vytvořit ani jednoduché věty o dvou slovech. Projev je nesrozumitelný. Nedokáže splnit jednoduchý pokyn. Nedokáže se sama najíst. Matka ji krmí lžící. Nedokáže si dát sousto do pusy, protože se netrefí, kvůli špatné motorice. Nedokáže si říct o jídlo, když má hlad. Napít se sama nedokáže. Oblékání a obouvání nezvládá, snaží se spolupracovat, ale nezvládá to. Matka ji kompletně obléká. Praní i celkovou hygienu provádí matka. Žalobkyně má problémy s neustálým slintáním. Nedokáže si sama umýt a usušit ruce. Žalobkyně musí být pod stálým dohledem. Občas dokáže říct, že cítí potřebu močení a stolice, a je vysazována na nočník. Nosí také pleny. Následnou očistu a výměnu plen provádí matka. Pravidelně jezdí do nemocnice v Brně, v Novém Jičíně a ve Vsetíně, a na léčebné pobyty v lázních v Klimkovicích na měsíc jednou ročně. Několikrát denně jí matka potírá pokožku, protože kůže je velmi vysušená. E. je doma s maminkou, která je na rodičovské dovolené. Občas ji hlídá babička. Žalobkyně žije v úplné rodině se svými rodiči a dvěma sourozenci. Občas si hraje sama, ale vydrží jen chvíli. Není schopna poskládat kostky a neumí věci dát k sobě.

25. Podle posudku OSSZ o zdravotním stavu – posouzení stupně závislosti žalobkyně ze dne 27. 6. 2016 žalobkyně nezvládá celkem jednu ZŽP, a to péči o zdraví. V posudku je mimo jiné uvedeno, že je výrazná diskrepance mezi nálezem dětského neurologa a sociálním šetřením. Jsou vypsány skutečnosti z lékařských zpráv a ze sociálního šetření, a poté je učiněn závěr, že zdravotní stav žalobkyně neodpovídá žádnému stupni závislosti.
26. Žalobkyně byla vyrozuměna dne 29. 6. 2016 o tom, že byly shromážděny podklady rozhodnutí a že se k nim může vyjádřit.
27. Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2016 bylo rozhodnuto nepřiznat příspěvek na péči žalobkyně s odkazem na posudek OSSZ, který úřad práce posoudil jako úplný, objektivní a přesvědčivý.
28. V odvolání žalobkyně vznesla obdobné námitky jako v žalobě. Vyjádřila se k jednotlivým ZŽP a poukázala na to, že obdobně postižené děti z jiných krajů mají příspěvek na péči přiznán.
29. Podle napadeného rozhodnutí bylo zákonné zástupkyni žalobkyně zasláno písemné sdělení o projednání v nepřítomnosti dne 21. 3. 2017 a žalobkyně ani její zákonná zástupkyně nebyly jednání posudkové komise přítomny.
30. Posudková komise se ztotožnila s posouzením OSSZ, že žalobkyně samostatně nezvládá péči o zdraví, kdy vzhledem k nutnosti rehabilitace lze péči o zdraví považovat

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

v současnosti za mimořádnou. Ostatní ZŽP žalobkyně zvládá způsobem a v rozsahu odpovídajícím věku, kdy samostatně chodí, s oporou i po schodech, rozlišuje osoby blízké a cizí, obrací se za zvukem a sleduje očima. Cíleně použije alespoň dvacet slov a začíná používat jednoduché věty („co to je“). Splní několik pokynů. Začíná jíst lžičkou, spolupracuje při oblékání, hygiena je s pomocí, je vysazována na nočník, sama si řekne, pleny přes den nenosí a mezi dětmi si hraje.

31. K námitkám v odvolání žalovaný uvedl k ZŽP mobilita, že ji žalobkyně zvládá, protože chodí samostatně, s oporou i po schodech. K ZŽP orientace a komunikace žalovaný uvedl, že její nezvládání neuznal. Žalobkyně použije alespoň dvacet slov a začíná používat jednoduché věty („co to je“). Splní několik pokynů, rozlišuje osoby blízké a cizí, obrací se za zvukem a sleduje očima. K neuznaným ZŽP stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby a osobní aktivity žalovaný s odkazem na posudek posudkové komise na základě zdravotnické a podkladové dokumentace uvedl, že „žalobkyně začíná jíst lžičkou, spolupracuje při oblékání, hygiena je s pomocí, je vysazována na nočník, sama si řekne, pleny přes den nenosí a mezi dětmi si hraje“. Žalovaný odkázal na zákonnou úpravu, zejména § 7 až 10 zákona o sociálních službách. K námitce žalobkyně, že lidé z jiného kraje, kteří mají děti se stejnou vrozenou vývojovou vadou a stejnými dovednostmi dítěte, příspěvek mají, žalovaný uvedl, že se vždy hodnotí individuální zdravotní stav konkrétního posuzovaného účastníka řízení. Ke konkrétním námitkám žalobkyně žalovaný uvedl, že stav žalobkyně byl posudkovou komisí přezkoumán dne 24. 4. 2017 na základě shromážděné lékařské dokumentace a zpráv zaslaných žalobkyní a další lékařské zprávy žalobkyně ke svému vyjádření nedoložila. Žalovaný poukázal na to, že při hodnocení schopnosti zvládat ZŽP se přihlíží také k věkovým standardům (milníkům) psychomotorického vývoje dítěte, podle kterých se hodnotí, kdy se z fyziologických důvodů předpokládá zvládání ZŽP, a co se považuje za jejich nezvládání. Ačkoliv jde o citlivou rodinnou záležitost, příspěvek na péči je navázán na posouzení zdravotního stavu ve vztahu ke zvládání ZŽP a kritéria jsou vymezena vyhláškou. Posudková komise rozhodovala v řádném složení, na základě shromážděné zdravotnické a podkladové dokumentace, z výsledku sociálního šetření úřadu práce a shodla se ve výsledku s posouzením OSSZ. Hodnocení schopnosti zvládat ZŽP nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. Není tak rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení posuzovaného účastníka řízení, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat ZŽP. Posudková komise neshledala osobní přítomnost žalobkyně při jednání za nezbytnou, jelikož měla dostatečnou doloženou zdravotní dokumentaci pro vypracování posudku o zdravotním stavu bez její osobní účasti. Žalovaný neměl na základě výše uvedeného důvod mít o posudkovém zhodnocení ani o posudkovém závěru pochybnost.
32. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
33. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné osoby (§ 7 odst. 1 zákona o sociálních službách), přičemž stupně závislosti jsou rozděleny podle počtu základních životních potřeb, jež daná osoba není schopna zvládat (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních

službách). Základních životních potřeb, které jsou pro účely zjištění stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby posuzovány, je celkem deset: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost [§ 9 odst. 1 písm. a) až j) zákona o sociálních službách – u dětí se péče o domácnost neposuzuje v souladu s § 9 odst. 3 téhož zákona].

34. Obsah těchto základních životních potřeb je konkretizován výčtem aktivit v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen vyhláška č. 505/2006 Sb.).
35. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. pro závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat danou základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.
36. Při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek závislosti osoby. Na posudek závislosti osoby na péči je podle konstantní judikatury třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-59; či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104). Při hodnocení posudku je proto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, stěžejní, že *„[p]osudková komise MPSV je při posuzování stupně závislosti [...] povinna vycházet ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení.“* Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Posudková komise se nadto musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, zejména těmi, které posuzovaný namítá, a své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013-22).
37. Uvedené vady řízení soud zjistil i v posuzované věci. Žalovaný v posuzovaném případě odvolání žalobkyně zamítl s odůvodněním, že není schopna zvládat jednu ZZP, a to péči o zdraví. Ostatní ZZP shledaly správní orgán I. i II stupně jako zvládané.

38. K tvrzení posudkového lékaře OSSZ v jeho posudku, že je výrazná diskrepance mezi nálezem dětské neuroložky MUDr. S. a sociálním šetřením se již v dalším řízení v žádném z rozhodnutí ani jeden ze správních orgánů náležitě nevyjádřil. Úřad práce toto tvrzení pominul zcela a žalovaný nijak konkrétně toto tvrzení nehodnotil.
39. Ani jeden ze správních orgánů se nevypořádal s rozpory mezi konkrétními zjištěními při sociálním šetření a závěry posudkových lékařů o zvládání jednotlivých ZŽP. Přitom podle záznamu o sociálním šetření mj. vývoj žalobkyně je opožděný; nerostou jí nehty a vlasy, pouze v omezené míře, vůbec se nemusí stříhat... žalobkyně se pohybuje sama,... ale ještě ztrácí stabilitu a občas padá. Pohyb po schodech a po nerovném povrchu nezvládá. ... Pohyb rukou je omezen. Má problémy s jemnou motorikou, nezvládne uchopit drobnější předměty, ani když se snaží. Na dolních končetinách má zkřížené prsty. Je částečně orientována (těžko určit u tak malého dítěte). ...Neobrací se za každým zvukem a lékař má podezření na špatný sluch, to však nelze ještě jednoznačně určit. Orientaci v prostředí a čase nelze vzhledem k nízkému věku posoudit. Komunikace je špatná. Vyslovuje pouze pár slovíček a nesrozumitelně „mami“ a „tati“, nedokáže vytvořit ani jednoduché věty o dvou slovech. Projev je nesrozumitelný. Nedokáže splnit jednoduchý pokyn. Nedokáže se sama najíst. Matka ji krmí lžící. Nedokáže si dát sousto do pusy, protože se netrefí, kvůli špatné motorice. Nedokáže si říct o jídlo, když má hlad. Napít se sama nedokáže. Oblékání a obouvání nezvládá, snaží se spolupracovat, ale nezvládá to. Matka ji kompletně obléká. Praní i celkovou hygienu provádí matka. Žalobkyně má problémy s neustálým slintáním. Nedokáže si sama umýt a usušit ruce. Žalobkyně musí být pod stálým dohledem. Občas dokáže říct, že cítí potřebu močení a stolice, a je vysazována na nočník. Nosí také pleny. Následnou očistu a výměnu plen provádí matka. ...Občas si hraje sama, ale vydrží jen chvíli. Není schopna poskládat kostky a neumí věci dát k sobě.
40. V posudku posudková komise citovala z nálezu klinického psychologa Mgr. S. ze dne 1. 11. 2016, že vývoj žalobkyně odpovídá 15 – 21 měsícům ve skutečných téměř 3 letech, že její vývoj je lehce až středně těžce odchýlen od normy, nástup do mateřské školy s asistentem pedagoga. Obdobně citovala posudková komise zprávu SPC Kroměříž ze dne 21. 12. 2016, z níž uváděla skutečnosti, které se částečně shodují s popisem jednání žalobkyně v žalobě. Posudkový závěr posudkové komise obsahuje pět a půl řádku hodnocení: „Žalobkyně nezvládá ZŽP péče o zdraví, ostatní ZŽP zvládá způsobem a v rozsahu odpovídajícím věku, kdy samostatně chodí i s oporou a po schodech; rozlišuje osoby blízké a cizí, obrací se za zvukem a sleduje očima; cíleně použije alespoň dvacet slov a začíná používat jednoduché věty („co to je“); splní několik pokynů; začíná jíst lžičkou, spolupracuje při oblékání, hygiena je s pomocí, je vysazována na nočník, sama si řekne, pleny přes den nenosí; mezi dětmi si hraje“. Žádné další hodnocení posudek posudkové komise neobsahuje. Nejsou ani odstraňovány rozpory v samotném posudku posudkové komise mezi citacemi z lékařských zpráv a sociálního šetření.
41. I přes uvedená zjištění při sociálním šetření a z lékařských zpráv a rozpory s posudkovým hodnocením a závěrem žalovaný ke konkrétním námitkám žalobkyně uvedl, že posudek pochybnosti nevzbuzuje.

42. Již v odvolání žalobkyně namítala, že žalobkyně ani ve 30 měsících nemluví, nerozumí jí ani rodinní příslušníci, při chůzi padá, neovládne schody, nemá vyvinutou jemnou a hrubou motoriku, neobleče se a neobuje, neustále slintá, nenají se, nenapije, nehraje si, neřekne si, co chce.
43. Nutno dodat, že členem posudkové komise byla internistka a nikoli dětský neurolog apod. V daném případě se jeví jako vhodnější specializace člena posudkové komise bližší onemocnění žalobkyně (např. dětský neurolog apod.).
44. S ohledem na požadavek důkladného zkoumání přesvědčivosti a úplnosti podkladových posudků dospěl soud k následujícím závěrům. Posudek PK MPSV ani napadené rozhodnutí se dostatečně nevypořádaly s údaji uvedenými v záznamu o sociálním šetření a lékařských zprávách a vadou je v daném případě i to, že neproběhlo osobní vyšetření žalobkyně žádným posudkovým lékařem nebo jiným odborným lékařem s náležitou specializací pro účely posouzení stupně závislosti.
45. Ačkoli § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ukládá posudkové komisi MPSV vycházet i z výsledků vlastního vyšetření či výsledků funkčních vyšetření, a podle shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu by toto vyšetření mělo být pravidlem, žalovaný ani PK MPSV si takový podklad neobstaraly. PK MPSV ani LPS OSSZ neprovedly vlastní vyšetření, ani si ho nenechaly provést jiným odborným lékařem.
46. Jednání PK MPSV se žalobkyně nezúčastnila, protože k němu ani nebyla přizvána, pouze jí dle protokolu o jednání posudkové komise bylo sděleno, že stav žalobkyně bude projednán v její nepřítomnosti.
47. V daném případě, s ohledem na ostatní odůvodnění rozsudku, znění § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách a citovanou judikaturu, soud považuje vyšetření žalobkyně posudkovými orgány (lékařem nebo komisí) či jiným odborným lékařem za potřebné pro to, aby byl zjištěn skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Žalobkyně nebyla v průběhu správního řízení vůbec shlednuta a vyšetřena žádným posudkovým lékařem, a to ani při jednom ze dvou posouzení (OSSZ, PK MPSV); žalobkyně byla s matkou přítomna pouze jednání soudu dne 12. 12. 2017.
48. Je třeba doplnit, že před posouzením žalobkyně posudkovou komisí obdržela tato komise od matky žalobkyně dne 16. 11. 2016 a dne 11. 1. 2017 řadu dalších lékařských nálezů, vlastních tvrzení (matky žalobkyně) a odborných sdělení (od školských zařízení).
49. Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.* Posouzení zvládání namítaných ZŽP je třeba v dalším řízení provést tak, aby její zvládání bylo zjištěno shora citovanými pravidly.

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.

50. Na závěr zdejší soud poukazuje na to, že s ohledem na citlivou sociální situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného, je zapotřebí postupovat důkladně, a to platí zejména, jsou-li mezi jednotlivými posouzeními rozpory, posuzovaná osoba vůči posouzení setrvale vyslovuje námitky a posudky nejsou jednoznačné, přesvědčivé a úplné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Ads 262/2015-34).
51. Při posuzování závislosti žadatele o příspěvek na péči se musí správní orgány vypořádat se všemi podklady a argumenty zjištěnými ve správním řízení, včetně rozporů v lékařských zprávách či rozporů mezi výsledky sociálního šetření a lékařskými zprávami či posudky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014-25).
52. Další dokazování soud neprováděl, neboť žalovaný disponuje potřebným odborným aparátem k posouzení věci ve smyslu shora vysloveného závazného právního názoru a judikatury.
53. Posudek posudkové komise v přezkoumávané věci nebyl přesvědčivý, neboť byl rozporný. Navíc členem posudkové komise nebyl dětský neurolog (příp. neurolog, dětský lékař apod.), čili obsazení posudkové komise nebylo správné.
54. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k výslednému rozhodnutí. Jinak je rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelné. I tuto vadu zjistil soud i v posuzovaném případě, proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
55. Žalovaný v dalším řízení provede zjištění stupně závislosti tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti s ohledem na výše uvedené. Do posouzení skutkového stavu žalovaný zahrne i důkazy shora citovanými třemi listinami, provedené při jednání soudu. Rozhodnutí o odvolání žalovaný poté řádně odůvodní.
56. Úspěšné žalobkyni v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. soud přiznal cestovné ve výši 689 Kč (za 2 x 62 km jízdy z bydliště žalobkyně do sídla soudu dle mapy.cz; spotřeba dle technického průkazu je 5,8 l / 100 km; 5,8 krát 28,60 Kč z 1 l motorové nafty dle vyhlášky č. 440/2016 Sb. děleno stem = 1,66 Kč + 3,90 Kč sazba základní náhrady za 1 km jízdy dle stejné vyhlášky = 5,56 Kč krát 124 km = 689 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 12. prosince 2017

JUDr. Martina Radkova, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Š. H.